

LBRIS

We know
books

Ioan Es. Pop

Lumea de fontă

Antologie și selecția reperelor critice:

Bogdan Florea

Prefață de Ana Dobre

Editura Vinea
București 2024

Ioan Es. Pop: *Lumea de fontă*/ p. 5

Ana Dobre:

Drumul spre Emaus al lui Ioan Es. Pop/ p. 7

IEUDUL FĂRĂ IEȘIRE (1994)/ 19

oltețului 15, camera 305/ 20

ca o amară, mare pasăre marină/ 20

fotografia de grup/ 22

arcul de triumf/ 23

pasărea hans/ 25

zoli/ 26

mă gândesc și acum că puteam s-o iau mai pe de-alături/ 27

ieudul fără ieșire (I)/ 28

la ieudul fără ieșire și noi am, și noi am fost cândva/ 28

ies rar și când ies pereții tremură tot mai vlăguți/ 30

ne trezim într-o zi vii și nu știm ce-i cu noi/ 31

batem în uși să ne deschidă să ne/ 32

n-am avut curajul unui strigăt niciodată. frate cu/ 33

în ziua de pașpe, adică marți, adică ieri/ 34

când sînt fericit – și asta se întîmplă/ 35

fugi de carnea ei căci e o carhe de vis/ 38

ce a rostit mircea în fața ucenicilor la 10 noiembrie/ 39

biruitori rămîn aici doar cei căzuți pe cîmpul de luptă/ 40

iarnă cu mircea/ 42

în singurătatea asta în care iarna nu mai am/ 42

dar să-l fi cunoscut pe mircea ai fi înțeleș/ 43

i-au spus că tov. zubașcu vrem să nu plecați/ 45

noi când au spus noi am ascultat/ 47

ieudul fără ieșire (II)/ 48

tu chiar crezi că nu sîntem mai mult decît sîntem aici/ 48
amicul/ 51

se zvonește că-n oraș a apărut amicul, adevăratul amic/ 51
acuma-s un palton bețiv și bolnav, dracu mă mai ține minte/ 53

dac-ar mai fi adevărul, amice, pentru noi/ 55

om singur lîngă om singur/ 56

viața de-o zi/ 57

banchetul/ 60

PORCEC (1996)/ 63

iov. iova. iona. ion/ 64

n-am să-ți iert niciodată această infirmitate/ 66

micul porcec/ 67

trebuie să fi rîs mult aseară, pentru că dimineață/ 71

pentru că ochii tăi sunt mari și nu privesc în lumea asta/ 72

popescu. o privire spre viitor.../ 73

poate asta este marea, adevărata noastră șansă/ 74

la treizeci și șase, am învățat să mă rog. am făcut rost cu chiu cu vai de/ 75

peste drum de crîșma unde stau și beau/ 77

n-am îndrăznit să-l întreb niciodată: noi de/ 79

nu știu ce l-a apucat pe tatăl meu să-njuge boii la car/ 80

orașul/ 81

toamnă la capri/ 85

PANTELIMON 113 BIS (1999)/ 87

pe vremea când era spurcată de alcooluri/ 88

nănești/ 91

vinicius/ 96

gioni/ 97

băaturica/ 101

golul/ 102

pantelimon 113 bis/ 103

momfa/ 105
lumile livide/ 107
câtă vreme e noapte aici/ 107
las lucrurile într-o relativă ordine/ 109
mă rog unui dumnezeu care fie a plecat deja/ 110
ți-am spus să te ferești de dimineți/ 111
toată vara a fost nemiloasă. ploile au curs neîncetat/ 112
de partea asta nu mai este decât râul. am văzut adesea/ 113
colateralul/ 115
în barul de peste drum, toți poartă ochelari negri/ 115
încă decenii de-acum înainte/ 116
noaptea, pe grumaz răsare tot mai des/ 117
am redus de-acuma moartea la surdină/ 118

PODUL (2000)/ 119
muzeul lăuntric/ 120
un ins aproape ca noi/ 126

PETRECERE DE PIETONI (2003)/ 129
când mi-a dat sângele pe nas eram singur acasă/ 130
înainte de execuție, el și călăul lui/ 131
spui că vom învia cu trupul și ne vom întoarce/ 134
dacă nu mi s-ar fi repetat tot timpul că sunt muritor/ 135
petrecere de pietoni/ 136
luni de zile, auzind că circulă din nou/ 136
auzisem că unul din vărai, chiar de la mine din vărai/ 139
de când mă știi, aceste grâne se coc numai în amurg/ 140
am supraviețuit noi și unor toamne/ 141
nouăzeci/ 143
crezul cu ianuș/ 143
glossă/ 145

CONFORT 2 ÎMBUNĂTĂȚIT (2004)/ 147
cu acești ochi, cu care n-am văzut niciodată/ 148
cam asta-i tot ce mai rămîne după/ 151

UNELTE DE DORMIT (2011)/ 153
o, cât aș dori acum să mă rog. dar în loc de asta/ 154
stăteam așa și mă-ntrebam de ce o fi atât de scumpă sticla de bere/ 156
primăvara devreme, oamenii dorm mai mult/ 157
pentru toată lumea, mâine va fi o zi mare/ 158
întunericul e doar o neputință a ochiului, nu a luminii/ 160
locul unde a încremenit marea/ 161
dumnezeul tramvaiului 40/ 163
cântec de leagăn/ 165
și cei din urmă vor fi cei din urmă/ 166
dacă n-aș fi fost silit să vorbesc/ 166
un fir de nisip înfășurat într-o sută de piei de vită/ 168
amicul meu e măcelar din tată-n fiu/ 169
norocoase sunt țările care nu există/ 71
potriviri după alecsandri & co./ 172
din văzduh, cumplita iarnă cerne norii de zăpadă/ 172
zi cu stele, ger cu neguri, hai, iubită, la primblare/ 173
dincolo/ 174
sunt douăzeci de ani de când dincolo a dispărut/ 174
stau pe vârf și nu văd nimic/ 175

1983. MARȘ. 2013. XANAX (2013)/ 177
1983. marș. /178
[el călătorea înainte și numai el]/ 178
[ei sunt adânci ca rozele. ca pe niște frunze] / 179
2013. xanax/ 180
iubește-l pe dușmanul tău/ 181

ARTA FRICII (2016)/	181
întâi, singurătatea va fi desăvârșită/	182
ei merg din răputeri către trecut/	183
pe cornițele mele de miel/	185
până mai ieri, marile frici îmi luau mințile/	186
în partea mea cea mai îndepărtată/	187
mai e ceva de stors din simțuri?/	188
când ați dat mâna cu el, nu ați simțit/	189

<i>Notă biobibliografică/</i>	191
<i>Referințe istorico-literare/</i>	193

1. ca o amară, mare pasăre marină,
nenorocul plutește peste căminele de nefamiliști
din strada oltețului 15.

aici nu stau decît doar cei ca noi. aici
viața se bea și moartea se uită.

și nu se știe niciodată cine pe cine, cine cu
cine și cînd și la ce.

doar vîntul aduce uneori miros de fum și zgomot de arme
dinspre cîmpiile catalaunice.

cînd urci la noi, amice, ai grijă: la ușă o să te întîmpine pă-
duchele de san-josé. e paznic aici, o să ți se gudure la
picioare, o să-ți zică dă-mi nene cincii lei să te trec apa, ușă
e-nchisă, ăștia mă lasă tot timpul afară, m-au întemnițat afară.
tu nu-l crede, amice, tu nu știi, a venit ieri administratorul,
l-a făcut șef peste tot palierul, el este cel care cîrmuiește acum
camera asta, corabia asta blestemată de sub care apele s-au tras
și a rămas încremenită aici, la etajul trei.

deci plătește-i, amice, el e cîrmaciul, se clatină mereu
ca-n vechime cînd vasul sălta peste ape.
iar dacă-njură ascultă-l cucernic: el cînd înjură
se roagă. așa cum fac toți aici.

LRPIS | We know
books

asa ai să faci și tu curînd.
aici nu stau decît doar cei ca noi.
aici viața se bea și moartea se uită.

numai în rare clipe de căință și credință, noaptea,
zidurile se subțiază, se alungesc, se înalță
ca un giulgiu tremurător îmbrăcat de un trup nelumesc.
dar nu se trezește nimeni și dimineața căminul e iar o
cămașă boțită din buzunarele căreia ieșim numai noi și atît,
numai noi și atît.
aici nu stau decît doar cei ca noi.
aici viața se bea și moartea se uită.

2. fotografia de grup

în jurul mesei după cină. poate îngîndurați. poate doar sleiți. căzută pe dușumea, cu cămașa desfăcută – o piersică stricată –, dănțuitoare lascivă a noapților lor.

primul din stînga – zoli. cu barba roșcată sprijinită în pumn. cu paharul gol răsturnat peste margine. cu ochii încețoșați. poate doar sleit. poate îngîndurat. după el se vede doar gulerul ridicat al hainei mele, în chip de glugă. mereu uit că nu mă mai pîndește nimeni. mereu umblu ca-nfășurat în altcineva.

la capătul din dreapta – hans. el **da**. el are treișopt. are capul căzut pe masă. a avut bani. o avea pe tereza. are treișopt. a avut băiatul un amic, amicul a avut-o pe tereza, tereza a avut banii lui hans. hans are capul căzut pe masă, masa șchioapă, noi cu el. pe atunci avea 36. acum are 41 la bocanci, viața verde și ciroza hepatică-l așteaptă-n pat. dintre noi, hans e singurul om realizat.

mitru: de un an cu ocupație fără și bun pentru apostolat. pripășit și el aici că aici e hotel pentru toți. a avut cîndva nevastă și o casă, însă i s-au terminat.

la mijloc între noi șade păianjenul cu cruce. mereu îngîndurat, înfășurat în giulgiul propriei mătăsi ca într-o aură de flăcări blîndă.

„vin zorile, se face iarăși seară, zice,
și nu se va trezi nici unul să mă vîndă. [...]

4. arcul de triumf

asta fac acum: mă întorc pe oltețului 15.
este vinerea și este seară.

de vineri pînă luni nu mai am la ce trăi.
atunci hans se înfurie și cumpără spirt sanitar
și zoli se înfurie și cumpără spirt sanitar
și eu mă înfurii și eu și zic la ce
și ei zic la ce și după asta îndoim
totul cu apă și-ncepem să fim fericiți.

ei nu mai zic la ce, eu nu mai zic.
de vineri pînă luni nu ne mai auzim.
ne luăm porția fiecare și începem să fim
mai puțin nefericiți. mai puțin vii.
și pînă duminică noaptea totu-i OK.
și nu mai contează dacă sau dacă nu.
iese hans la geam și zoli la geam însă
nici o corabie nu mai apare dinspre corint.
și ei zic nu-i încă luni și eu zic încă nu.

și pe oltețului e iarăși veselie mare.
vine vineri și de vineri pînă luni
e ziua noaptea ziua noastră liberă
și cîntăm de tremură încăperile –
marinari încercați care speră ca-ntr-o duminică să vadă sosind
la orizont, peste blocurile din colentina,
corabia dinspre corint.

iar luni, cînd toți sînt plecați, sosește în sfîrșit
și aici Fiul ca să mîntuiască:

cu cămașa murdară, cu ochii umflați de nesomn,

cu sticla goală-ntr-o mîină, clătîindu-se și lălăind.

se cațără pe scară la treisutecinci, își întinde mîinile și zice:

leagă-mă de lemnul ei, să dorm și eu puțin, amice. [...]

8. pasărea hans

a venit o pasăre noaptea prin fereastră
și am fost sigur că e hans.

era pleșuvă ca el și moartă de beată.

mă, a zis, ia 50 de lei, du-te peste drum, au un
rachiu grozav. **nevermore**, i-am răspuns.

zice: de când m-am dus de la voi, zice, m-au
angajat paznic de noapte la belu. am un

girofar a-ntîia. ziua dorm. lucrez cu

poliția. am bani să vă-ngrop. sînt bufnița

minervei. nu deschid ochii decît la lăsarea serii.

acum m-au gradat. am însemne mari pe

ficat. asta de când încă stam p-a-

cilea cu voi. o! și încă ranele mă dor.

hai, mă, du-te de ia ceva să sărbătorim.

hansi, i-am zis, **nevermore**.